

בין שמואל הנביא ליום ירושלים

1. ברכות ל"א, ב'
ונתתה לאמתך זרע אנשים מאי זרע אנשים אמר רב גברא כגוברין ושמואל אמר זרע שמושה שני אנשים ומאן אינון שאול ודוד ורבי יוחנן אמר זרע ששקל כשני אנשים ומאן אינון משה ואהרן שנאמר משה ואהרן בכהניו ושמואל כקראי שמו ורבנן אמרי זרע אנשים זרע שמובלע בין אנשים.

2. עין א"ה ברכות א', ה', ה' ל"ג

ל. ונתתה לאמתך זרע אנשים, מאי זרע אנשים א"ר גברא כגוברין. ... והנה מנהיגים פריים אפשר שיהי' לכל אחד כשרון מיוחד ברוחניות או בגשמיות. אבל כאשר ראתה שהדור צריך למנהיג כללי, וזה לא יתכן כ"א שיהי' איש שיתקבצו בו כשרונות רבים שלפי הנהוג הם אצל אנשים מפורים, ואז יוכל לעמוד בפרץ הדור להנהיג לבדו את הכלל. וזהו גברא כגוברין, שהרכבה אנשים מצויינים ימצאו בו כ"א הצטיינות מיוחדת, באופן שיצלה להנהגת הכלל בריבוי פריי השלימות הנדרשים.

לא. ושמואל אמר, זרע שימשח שני אנשים, ומאן נינהו שאול ודוד. להנהגת האומה, ביארנו כבר, שצריך דאגה מיוחדת למצב הזה וגם למצב הלאומי הנצחי לדורות. והנה בהתקבץ ב' הדאגות במרכז אחד, לפי הטבע מתחלשת כל אחת ע"י השפעת חברתה. ... וזה שבקשה שתכלול כשרונו של שמואל, שישפיע מרוחו בשלימות על מצב הזה באופן שלם כאילו דבר אין לו עם הלאומיות הנצחית, וזהו נודע ממשחת שאול שהיתה מלכותו אינה נמשכת ולא התיחסה כ"א אל מצב הזה של ישראל. אמנם מלכות דוד היא נצחית, דוד מלך ישראל חי וקיים, ימצא בו ג"כ זה הכח בשלימות גמורה. ...

לב. ורבי יוחנן אמר זרע ששקל כשני אנשים, ומאן נינהו משה ואהרן כו'. כבר ביארנו חכמים ז"ל בסנהדרין שהי' משרע"ה אמר יקרב הדין את הדר ואהרן הי' רודף שלום. ...

לג. ורבנן אמרי זרע שמובלע בין אנשים. כי אתי רב דימי אמר לא ארך ולא גרץ כו'. להשפיע על הדור מוכרח שיהי' [המשפיע] קרוב במעלתו אל הדור באופן שיהי' ראוי להשפעה. ע"כ ויתרה החסידה על שלימות עצמו ובקשה שיהי' מובלע בין אנשי הדור, היינו באופן שיהי' ראוי שיקבלו הנהגת ממנו.

3. אורות עמ' קנ"ב; אורות ישראל ה', ב'

צדקה עשה הקב"ה עם עולמו, מה שלא נתן כל הכשרונות כמקום אחד, לא באיש אחד ולא בעם אחד, לא בארץ אחת, לא כדור אחד ולא בעולם אחד, כי אם מפורדים הם הכשרונות, והכרח השלמות, שהוא כח המושך היותר אידיאלי, הוא תגורם להמשך אחרי האחדות המרוממת, המוכרחת לבא בעולם, והיה ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד. אוצר סגולת עולמים בישראל הוא גנוז.

4. אורות עמ' קס"ט; אורות ישראל ה', ר'

רבויו הצביונים השונים, שמתחלקים בעמים רבים, כלולים בישראל ביחד, ייצב גבולות עמים למספר בני ישראל. מתוך כך הם עלולים יותר לפירודים ומחלוקות פנימיים, ומתוך כך יכולים להיות לעולם עם לבדד מבלי להתערב בין העמים, באין מחסור כל הנמיות והכשרונות השונים.

5. מגילה כ"ו, א' ורש"י

תנא קמא סבר לא נתחלקה ירושלים לשבטים ... דתניא אין משכירים בתים בירושלים מפני שאינן שלהן. אין מַשְׁכִּירִין - בעלי בתים הם כמיהם לת כמיהם לעולי גללים, אלא כחם נותנין להן, ונכנסין למוכן.

6. בראשית רבה ע', ט"ו

ושם הגדולה לאה גדולה בבתנותיה כהונה לעולם ומלכות לעולם ... ושם הקמנה רחל קמנה בבתנותיה יוסף לשעה שאול לשעה ושילה לשעה.

7. עין א"ה ברכות א', א', קל"ז

דרש רב המנונא, מאי דכתיב מי כהחכם ומי יודע פשר דבר, מי כהקב"ה שיודע לעשות פשרה בין שני צדיקים, בין חזקה לישעיהו. חזקי אמר ליחי ישעי' לגבאי כו' וישעי' אמר ליחי חזקי גבאי כו'. כח הנבואה שהשפיע הקב"ה לישראל בזמן הנבואה היה תעודתו למלא את הצרכים הנצחיים של האומה, להנחילה חיי עד ורצוניים, ... וכח המלוכה היה לאשר את העם בחיים הלאומיים כהנה. ... שאם ישים העם דאגתו רק לקיומו העתידי ולמצבו כהנה לא ישים לב, הלא אז יכרוזו זרים גיעו ויפול בנופלים, עד שגם מעלות רוחו ושאיפתו לקיומו הנצחי יאבדו ממנו. ולעומת זה מה רבה ערך

ההשחתה, אם יפת לב העם לשום על דגלו רק חיי שעה וחסנו חומני, כי אז בעבור דור יסוף כחו ויכשל ויפול.

8. מאמרי הראי"ה עמ' 333-334; דגל ירושלים (מלונדון) התבלט שם ציון אצל ההבטאה של מלכותנו, ... אמנם "ירושלים" מבטאת בהבלטתה את המטרה של קדושתנו מצד עצמה ... המקום של בית המקדש.

9. עין א"ה שבת א', ב', קי"ב

הענותת תראה איך ... שגם כל הדברים והחוקים והמאורעות הקשים יש ... לספתם אל הטוב ולהשתמש בהם לתכלית היושר והתיקון הנאה שבחיים. והקפדנות אמנם תשמש להראת לדעת, כי המרכז שאליו כל צדדי החיים ונשיותיהם צריכים לפנות הוא רק הטוב והצדק.

10. עולת ראיה א' עמ' רל"ג-רל"ד

והנצח, "זו ירושלים. והחוד, זו ביחמ"ק". ... החוסן הלאומי הישראלי פגש בדרכו מכשולים רבים, ועוד הוא עלול לפגש, וכולם ינצח בעז' ד' ויעמד לנצח. נבדל מזה הוא רוח ד' אשר על ישראל, שהוא עתיד להיות לאור עולם, בו אין תכונת הפגשה של התנגשות להתפשט בכחו, כי לא נצטוונו לשאת חרב ומלחמה ולקרא בשם ד' לעמים לא ידעוהו, כי אם כאשר יגדל שם ישראל, ועמים רבים יראו את ההוד והתפארת הקדושה, ושלוש העולמים הנמשך מהוד דעות נשגבות כאלה, שבהם רפודה קדושתן של ישראל, בלא פגישה של התנגשות, ובלא התגברות, ירוצו לבקש את ד' אלהי ישראל. א"כ ב"המ"ק, מקום האורה, לא בנצח יתגבר, לא בהוראת נצוח, המורה התגברות של פגישה על ההתנגדות, כ"א בהוד הנתון עליו, ברוח התן והקדושה, לפניו יכרעו איים, ועמים רבים יבקשו פני ד' בהר ציון, ע"פ תביעה הבאה מהכרה פנימית מצדם, שזהו ערך פעולת ההוד.

11. אורות הקודש ג', קי"ו; העצמיות והמלחמה הפנימית

העצמיות בכנסת ישראל, ע"ט
מי שהוא ממדת המלכות לית ליה מגרמיה כלום, והיא מדה שהחסרון והיתרון מתחברים בה בנושא אחד. ראוי הוא אדם זה לספוג לתוכו את הכל, ... כל המדות, כל התבונות, כל הצדדים, ואין בו שום סתירה.